

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 29 października 2004 r. *

W sprawie C-360/02 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 49 Statutu WE Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 2 października 2002 r.,

Carlo Ripa di Meana, były poseł do Parlamentu Europejskiego, zamieszkały w Montecastello di Vibio (Włochy), reprezentowany przez W. Viscardini oraz G. Donę, avvocati,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Parlament Europejski, reprezentowany przez A. Caiolę oraz G. Ricciego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

* Język postępowania: włoski.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans (sprawozdawca), prezes izby, C. Gulmann, J. Makarczyk, P. Kūris i J. Klučka, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,
sekretarz: R. Grass,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 C. Ripa di Meana wnosi w odwołaniu o uchylenie postanowienia Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie T-127/01 Ripa di Meana przeciwko Parlamentowi, Rec. str. II-3005 (zwanego dalej „zaskarżonym postanowieniem”), na mocy którego została odrzucona jako niedopuszczalna jego skarga o stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2001 r. zawieszającej wypłatę świadczenia emerytalnego w związku z wyborem na członka rady regionalnej Umbrii (Włochy).

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

- 2 W związku z brakiem jednolitego wspólnotowego systemu emerytalnego dla posłów do Parlamentu jego prezydium przyjęło w dniach 24 i 25 maja 1982 r. tymczasowy system emerytalny dla posłów z tych Państw Członkowskich, w których władze krajowe nie przewidziały systemu emerytalnego dla członków Parlamentu Europejskiego (zwany dalej „tymczasowym systemem emerytalnym”). System ten, który znajduje zastosowanie również w przypadku gdy wysokość lub warunki otrzymywania przewidzianego świadczenia emerytalnego nie są takie same jak wysokość i warunki stosowane w przypadku członków parlamentu państwa, w którym dany członek Parlamentu Europejskiego został wybrany, został zawarty w załączniku III do przepisów dotyczących zwrotu kosztów oraz diet posłów do Parlamentu Europejskiego (zwanym dalej „przepisami dotyczącymi zwrotu kosztów oraz diet”).
- 3 W wersji obowiązującej w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne sporu, załącznik III do przepisów dotyczących zwrotu kosztów oraz diet (zwany dalej „załącznikiem III”) przewidywał między innymi:

„Artykuł 1

1. Każdy poseł do Parlamentu Europejskiego ma prawo do świadczeń emerytalnych.

2. Do momentu ustanowienia ostatecznego wspólnotowego systemu emerytalnego dla wszystkich członków Parlamentu Europejskiego otrzymuje on, na swój wniosek, tymczasowe świadczenia emerytalne z części budżetu Wspólnoty przeznaczonej dla Parlamentu.

Artykuł 2

1. Tymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia emerytalne członków niższej izby parlamentu Państwa Członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany.

2. Poseł uprawniony zgodnie z przepisami art. 1 ust. 2 odprowadza do budżetu Wspólnoty składkę emerytalną obliczaną w taki sposób, aby odpowiadała ona składce, jaką uiszcza w myśl przepisów krajowych członek niższej izby parlamentu danego Państwa Członkowskiego.

[...]

Artykuł 4

Przy obliczaniu kwoty świadczeń emerytalnych możliwe jest zsumowanie okresów wykonywania mandatu w parlamencie Państwa Członkowskiego z okresami wykonywania mandatu w Parlamencie Europejskim. Okresy wykonywania podwójnego mandatu liczone są pojedynczo” [tłumaczenie nieoficjalne].

Uregulowania krajowe

- 4 Artykuł 12 ust. 1 Regolamento per gli assegni vitalizi dei deputati (rozporządzenie w sprawie emerytur dla członków włoskiej izby deputowanych, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie emerytur”) stanowi:

„Jeśli deputowany, którego mandat wygasł, został ponownie wybrany do parlamentu krajowego lub Parlamentu Europejskiego lub został wybrany na radnego do rady regionalnej, to jego uprawnienie do świadczenia emerytalnego zostaje zawieszane na okres wykonywania mandatu”.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu i postępowanie przed Sądem Pierwszej Instancji

- 5 C. Ripa di Meana, obywatel włoski, był posłem do Parlamentu Europejskiego podczas kadencji 1979–1984 i 1994–1999.

- 6 W związku z wyborem do rady regionalnej Umbrii kierownik wydziału ds. wynagrodzeń posłów do Parlamentu Europejskiego skierował w dniu 26 stycznia 2001 r. do C. Ripy di Meany pismo dotyczące zawieszenia, na czas wykonywania mandatu radnego, wypłaty świadczenia emerytalnego, które otrzymywał on jako były członek tego Parlamentu (zwane dalej „pismem z dnia 26 stycznia 2001 r.”). Pismo to, które wnoszący odwołanie otrzymał w dniu 31 stycznia 2001 r., brzmi następująco:

„Pozwalam sobie zwrócić Pańską uwagę na art. 12 Regolamentoo per gli assegni vitalizi dei deputati (kopia w załączeniu) stosowany analogicznie do włoskich posłów, którzy opłacali składkę emerytalną do Parlamentu Europejskiego, który stanowi o zawieszeniu wypłaty świadczenia emerytalnego na czas wykonywania mandatu posła do parlamentu krajowego lub Parlamentu Europejskiego lub mandatu radnego.

W związku z tym, że służby parlamentarne dowiedziały się o wykonywaniu przez Pana mandatu radnego, jesteśmy zobowiązani zawiesić Pana uprawnienia emerytalne.

W celu umożliwienia nam obliczenia wysokości świadczeń, które zostały Panu nienależnie wypłacone, uprzejmie proszę o powiadomienie mnie o dacie Pana wyboru na radnego”.

- 7 W związku z tym, że C. Ripa di Meana w piśmie z dnia 15 marca 2001 r. wyraził swoje zdziwienie odnośnie do zamiaru zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego przez Parlament z uwagi na jego wybór na radnego i przedstawił przyczyny, z których — według niego — rozporządzenie w sprawie emerytur nie może być stosowane w jego przypadku analogicznie, Parlament skierował do niego drugie pismo w dniu 26 marca 2001 r. (zwane dalej „pismem z dnia 26 marca 2001 r.”), w którym wyraził się w następujący sposób:

„W odpowiedzi na Pańskie pismo cytowane w nagłówku, w którym wyraża Pan zdziwienie odnośnie do zawieszenia Pańskiego świadczenia emerytalnego jako byłego posła do Parlamentu Europejskiego w związku z Pana wyborem na radnego, chciałbym potwierdzić, że ta decyzja odpowiada art. 12/1 rozporządzenia Camery [włoskiej izby deputowanych] i jej praktyce.

Zgadzam się z Panem, że istniejący tekst przepisów Camery jest niekompletny. O ile jest on kompletny w zakresie zawieszania emerytur, o tyle w przypadku ponownego ustalenia uprawnień brakuje odesłania do działalności radnego.

Niemniej przepisy uchwalone przez władze polityczne dotyczące uniknięcia kumulacji świadczenia emerytalnego posła lub radnego z wynagrodzeniem posła lub radnego wydają się jasne i stąd uprzejmie proszę o powiadomienie mnie w najszybszym możliwym terminie o dacie pana wyboru na radnego.

Pragnę Pana poinformować, że podjęte zostały już kroki mające na celu zawieszenie wypłaty Pana świadczenia emerytalnego”.

- 8 W tych okolicznościach pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 czerwca 2001 r. C. Ripa di Meana wniósł skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu, wyrażonej w piśmie z dnia 26 marca 2001 r., o zawieszeniu wypłaty jego świadczenia emerytalnego w związku z jego wyborem na radnego do rady regionalnej Umbrii.
- 9 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 27 lipca 2001 r. Parlament podniósł, na podstawie art. 114 § 1 regulaminu Sądu, zarzut niedopuszczalności tej skargi, który Sąd uwzględnił w zaskarżonym postanowieniu po zwróceniu się do stron o odpowiedź na piśmie na pewne pytania.

Zaskarżone postanowienie

- 10 Odrzucenie skargi przez Sąd spoczywa, zasadniczo, na podwójnej podstawie.
- 11 Po przywołaniu w pkt 25 zaskarżonego postanowienia, że na podstawie utrwalonego orzecznictwa akty lub decyzje, na które można wnieść skargę o stwierdzenie nieważności w rozumieniu art. 230 WE, stanowią przepisy zmierzające do wywarcia wiążących skutków prawnych wpływających na interes wnoszącego odwołanie i zmieniających w szczególny sposób jego sytuację prawną i że w celu określenia, czy akt lub decyzja wywiera takie skutki, należy odnieść się do jego treści, Sąd orzekł

w pkt 29 tego postanowienia, że „niewątpliwie początkowa decyzja Parlamentu z dnia 26 stycznia 2001 r. stanowi akt wpływający bezpośrednio i natychmiastowo na sytuację prawną skarżącego i może być zaskarżony”.

- 12 Sąd doszedł do takiego wniosku, opierając się po pierwsze, na sformułowaniach użytych w piśmie z dnia 26 stycznia 2001 r., które wskazywały w sposób jednoznaczny, że Parlament postanowił o zawieszeniu uprawnień wnoszącego odwołanie do świadczenia emerytalnego w związku z jego wyborem na radnego (pkt 26 i 27 zaskarżonego postanowienia) oraz po drugie, na odpowiedzi przedstawionej przez tę instytucję na pytanie na piśmie skierowane przez Sąd, z której wynika, że decyzja o zawieszeniu wypłaty świadczenia emerytalnego C. Ripy di Meany została wprowadzona w życie od pierwszego miesiąca po wysłaniu pisma z dnia 26 stycznia 2001 r., czyli w lutym 2001 r. Sąd podniósł w tym względzie, że faktycznie z wyciągu z rachunku bankowego wnoszącego odwołanie z dnia 1 marca 2001 r., który ten ostatni przedstawił Sądowi, wynika, że świadczenie emerytalne C. Ripy di Meany za luty 2001 r. nie wpłynęło na rachunek, co oznacza, że przestał on otrzymywać świadczenie emerytalne byłego członka Parlamentu po wypłacie świadczenia emerytalnego za styczeń 2001 r., dokonanej w dniu 26 stycznia 2001 r. (pkt 28 tego postanowienia).
- 13 Stwierdziwszy, że pismo z dnia 26 stycznia 2001 r. nie zostało zaskarżone przez C. Ripę di Meanę, Sąd powtórnie podjął się analizy pisma z dnia 26 marca 2001 r. W tym zakresie orzekł on w szczególności, co następuje:

„31 [...] należy zauważyć, że Parlament w piśmie z dnia 26 marca 2001 r. stwierdził jedynie, że rozporządzenie [w sprawie emerytur] jest w pewnych punktach niekompletne, lecz że przepisy w zakresie uniknięcia kumulacji świadczenia emerytalnego posła lub radnego z wynagrodzeniem posła lub radnego wydają się jasne i że decyzja z dnia 26 stycznia 2001 r. odpowiada włoskiej praktyce. Stwierdzenia te, w całym kontekście, nie mogą być uznane za wskazówkę mogącą stanowić dowód na to, że decyzja o zawieszeniu wypłaty świadczenia

emerytalnego skarżącego, przekazana pismem z dnia 26 stycznia 2001 r., stanowiła przedmiot nowego badania. Powinny one być interpretowane w ten sposób, że przyczyny, które doprowadziły Parlament do zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego skarżącego, pozostały niezmienione. W istocie Parlament ograniczył się do przypomnienia ratio legis przepisu, który znalazł zastosowanie w decyzji z dnia 26 stycznia 2001 r. oraz do wskazania skarżącemu, że ta decyzja była zgodna z praktyką włoską, nie wprowadzając równocześnie żadnej modyfikacji do przedstawionego wcześniej uzasadnienia.

32 Ponadto fakt, że skarżący został poinformowany pismem z dnia 26 marca 2001 r., że jego świadczenie emerytalne zostało zawieszona, nie może stanowić nowego elementu, który mógłby nadać temu pismu charakter nowej decyzji dającej podstawy do zaskarżenia. W istocie ta informacja stanowi jedynie fazę wykonawczą aktu dającego podstawy do zaskarżenia, czyli decyzji z dnia 26 stycznia 2001 r.”.

14 W rezultacie Sąd uznał w pkt 33 zaskarżonego postanowienia, że pismo z dnia 26 marca 2001 r. stanowi wyłącznie czynność potwierdzającą decyzję z dnia 26 stycznia 2001 r. W związku z tym, że ta ostatnia nie została zaskarżona w przewidzianym w tym celu terminie, skarga została odrzucona jako niedopuszczalna, a C. Ripa di Meana został obciążony kosztami postępowania.

Odwołanie

15 C. Ripa di Meana wnosi w swoim odwołaniu do Trybunału o uchylenie zaskarżonego postanowienia, uznanie dopuszczalności skargi wniesionej do Sądu oraz zwrócenie sprawy Sądowi, aby orzekł co do istoty sprawy, jak również o obciążenie Parlamentu kosztami postępowania w obu instancjach.

- 16 C. Ripa di Meana podnosi cztery zarzuty na poparcie swego odwołania. Dotyczą one przede wszystkim nieprawidłowości postępowania „przed Sądem, wymierzonych w interes strony skarżącej”; ponadto naruszenia prawa do obrony oraz błędnej kwalifikacji prawnej pism z dnia 26 stycznia i 26 marca 2001 r., jak również niewłaściwego zastosowania orzecznictwa wspólnotowego w zakresie czynności potwierdzających, i wreszcie błędnego zastosowania orzecznictwa wspólnotowego dotyczącego usprawiedliwionego błędu.
- 17 Parlament wnosi o odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego lub, w każdym razie, oddalenie odwołania jako bezzasadnego oraz o obciążenie wnoszącego odwołanie kosztami postępowania w całości.
- 18 Na wstępie należy przypomnieć, że na podstawie art. 119 regulaminu Trybunału, jeśli odwołanie jest oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne, Trybunał może w każdym czasie, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, oddalić odwołanie, orzekając w drodze postanowienia z uzasadnieniem, nie otwierając procedury ustnej.

W przedmiocie dopuszczalności odwołania

- 19 W swojej odpowiedzi na skargę Parlament powołuje się na niedopuszczalność odwołania. W tym zakresie wskazuje on, że skoro wnoszący odwołanie nie wskazał adresu do doręczeń w Luksemburgu w rozumieniu art. 44 § 2 akapit pierwszy regulaminu Sądu, a zgodnie z art. 100 § 2 akapit pierwszy tego regulaminu wyroki i postanowienia Sądu nie są wymienione wśród dokumentów procesowych, które mogą być doręczane poprzez faks lub inne techniczne środki komunikacji adresatowi, w przypadku gdy ten wyraził zgodę na dokonywanie takich doręczeń zgodnie z art. 44 § 2 akapit drugi, to tylko akapit trzeci tego ostatniego przepisu —

na podstawie którego doręczenia uważa się za właściwie dokonane z chwilą złożenia listu poleconego w urzędzie pocztowym w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu — mógłby mieć zastosowanie w niniejszym przypadku.

20 Skoro w niniejszym przypadku zaskarżone postanowienie zostało złożone w urzędzie pocztowym w Luksemburgu w dniu 17 lipca 2002 r., a jak wynika z akt sprawy, niezgodnie z art. 100 § 2 akapit drugi regulaminu Sądu sekretariat Sądu nie powiadomił wnoszącego odwołanie za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji o przesłaniu tego postanowienia, to termin na złożenie odwołania od tego postanowienia wygasł, zważywszy na okres przesyłki, w dniu 27 września 2002 r. Odwołanie zostało złożone w dniu 2 października 2002 r., zatem zostało ono wniesione po terminie i powinno zostać odrzucone jako niedopuszczalne.

21 W tym zakresie należy od razu odrzucić twierdzenie Parlamentu, że art. 44 § 2 akapit trzeci regulaminu Sądu miałyby mieć zastosowanie w niniejszym przypadku. Jak wynika z samego brzmienia tego przepisu, wszelkie doręczenia związane z postępowaniem są dokonywane dla danej strony listem poleconym adresowanym do jej pełnomocnika albo adwokata lub radcy prawnego, „jeżeli skarga nie spełnia wymagań określonych w akapicie pierwszym i drugim [art. 44 § 2]”, które przewidują, odpowiednio, wskazanie adresu do doręczeń w miejscu, w którym ma siedzibę Sąd oraz, uzupełniająco lub alternatywnie, zgodę adwokata lub radcy prawnego lub pełnomocnika na doręczanie mu pism za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji. Tymczasem w niniejszym przypadku jest bezsporne, że skarga C. Ripy di Meany jest w zupełności zgodna z tymi przesłankami, gdyż radcy prawni tego ostatniego wyrazili zgodę na doręczanie im pism za pośrednictwem faksu lub poczty elektronicznej. Stąd należy odrzucić zastosowanie art. 44 § 2 akapit trzeci.

- 22 Wprawdzie, jak słusznie zauważa Parlament w swojej odpowiedzi na skargę, również z art. 100 § 2 regulaminu Sądu wynika, że w drodze odstępstwa od zasady wyrażonej w poprzednim punkcie wyroki i postanowienia Sądu, o ile adresat nie wskazał adresu do doręczeń, są zawsze doręczane na adres jego miejsca zamieszkania w sposób określony w § 1 tego artykułu, czyli poprzez wysłanie uwierzytelnionego odpisu wyroku lub postanowienia listem poleconym za potwierdzeniem odbioru albo przekazanie tego dokumentu adresatowi za potwierdzeniem odbioru, przy czym adresata powiadamia się za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji o przesłaniu dokumentów przez sekretariat.
- 23 Jednakże nie można wywnioskować, że brak takiego powiadomienia przez sekretariat Sądu sprawił, że C. Ripa di Meana utracił prawo wniesienia odwołania z powodu niedochowania terminu i znajduje wobec niego zastosowanie art. 44 § 2 akapit trzeci regulaminu Sądu. Z jednej strony, jak zostało stwierdzone w pkt 21 niniejszego postanowienia, akapit ten stosuje się jedynie w przypadku niewskazania adresu do doręczeń w Luksemburgu lub braku zgody adwokata lub radcy prawnego albo pełnomocnika strony skarżącej na doręczanie mu pism za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka komunikacji, co oczywiście nie ma miejsca w niniejszym przypadku; z drugiej strony na podstawie art. 100 § 2 akapit drugi tego regulaminu doręczenie listem poleconym dokonane przez sekretariat uznaje się za skuteczne dziesiątego dnia następującego po dniu złożenia listu poleconego na poczcie w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu, chyba że potwierdzenie odbioru wykaże, że list doręczono innego dnia, albo adresat, w terminie trzech tygodni od dnia powiadomienia go za pośrednictwem faksu lub innego technicznego środka, poinformuje sekretarza, że nie otrzymał dokumentu, który miał mu być doręczony.
- 24 W związku z tym, że w niniejszym przypadku zostało ustalone, że doręczenie zaskarżonego postanowienia C. Ripie di Meanie miało miejsce w dniu 22 lipca 2002 r., czyli piątego dnia po dniu złożenia listu poleconego zawierającego rozpatrywane postanowienie na poczcie w Luksemburgu oraz że skarga rozpoczynająca postępowanie w niniejszej instancji wpłynęła za pośrednictwem faksu do sekretariatu Trybunału w dniu 2 października 2002 r. — oryginał tej skargi został

złożony zgodnie z art. 37 § 6 regulaminu Trybunału, czyli w terminie krótszym niż dziesięć dni od daty otrzymania tego faksu — należy postanowić o dopuszczalności niniejszego odwołania.

- 25 W rezultacie zarzut niedopuszczalności podnoszony przez Parlament opiera się na błędnym rozumieniu przepisów regulaminu Sądu i stąd należy go oddalić jako oczywiście bezzasadny.

W przedmiocie zasadności odwołania

W przedmiocie zarzutu pierwszego

- 26 Zarzut pierwszy C. Ripy di Meany dotyczy zasadniczo popełnienia przez Sąd błędu proceduralnego, polegającego na orzeczeniu w pkt 12 zaskarżonego postanowienia, że strony spełniły w wyznaczonym terminie wezwanie Sądu do udzielenia odpowiedzi na piśmie na niektóre pytania, podczas gdy Parlament w tym przypadku odpowiedział wyłącznie na jedno z tych pytań. Według C. Ripy di Meany taka nieprawidłowość poważnie narusza jego interes w związku z tym, że Sąd oparł swe przekonanie na tej niekompletnej odpowiedzi Parlamentu, myląc datę powiadomienia wnoszącego odwołanie przez Parlament o decyzji zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego z datą poinformowania go o tym, że zawieszenie wypłaty zostało faktycznie dokonane. Tymczasem zarówno z faktu, iż Sąd uznał za użyteczne skierowanie pytań na piśmie do stron, jak i z samej treści tych pytań wynika, że Sąd przywiązywał szczególną wagę do tego rozróżnienia.

- 27 W tym względzie należy od razu odrzucić twierdzenie wnoszącego odwołanie, jakoby zarówno uznanie za użyteczne skierowania pytań na piśmie do stron, jak i sama treść tych pytań potwierdzały wątpliwości Sądu co do charakteru pisma z dnia 26 stycznia 2001 r.
- 28 Jak wynika z brzmienia art. 49 regulaminu Sądu, decyzja o skierowaniu pytań na piśmie do stron wynika ze swobodnej oceny Sądu, gdyż Sąd może na każdym etapie postępowania zdecydować o każdym środku organizacji postępowania lub środku dowodowym, o których mowa w art. 64 i 65 tego regulaminu. Skorzystanie z tego uprawnienia nie wywołuje jednakże automatycznego wpływu na rozwiązanie sporu, gdyż Sąd pozostaje niezawisły w ocenie wartości, jaką należy przypisać poszczególnym okolicznościom faktycznym i dowodom, jakie zostały mu przedłożone lub które sam mógł zebrać.
- 29 Co do argumentu wnoszącego odwołanie, jakoby Sąd popełnił błąd proceduralny, uznając, że strony spełniły jego wezwanie, podczas gdy Parlament odpowiedział wyłącznie na jedno z zadanych mu pytań, należy przypomnieć, że w ramach odwołania Trybunał nie może orzekać co do oceny okoliczności faktycznych oraz dowodów dokonanej przez Sąd, z wyjątkiem przypadku gdy ma miejsce oczywiste wypaczenie tych okoliczności przez Sąd (zob. podobnie w szczególności postanowienie z dnia 11 listopada 2003 r. w sprawie C-488/01 P Martinez przeciwko Parlamentowi, Rec. str. I-13355, pkt 53, oraz wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-470/00 P Parlament przeciwko Ripie di Meanie i in., Rec. str. I-4167, pkt 40). W niniejszym przypadku jednakże żadna informacja zawarta w aktach sprawy przedłożonych Trybunałowi nie pozwala na ustalenie istnienia takiego wypaczenia.
- 30 Z jednej strony bowiem Parlament potwierdził w swojej odpowiedzi na pytania Sądu zadane na piśmie, że decyzja o zawieszeniu wypłaty świadczenia emerytalnego C. Ripy di Meany została „natychmiast wprowadzona w życie” i że świadczenie przestało być wypłacane po dniu 26 stycznia 2001 r.

- 31 Z drugiej strony nawet jeśli odpowiedź Parlamentu może wydawać się niekompletna w zakresie daty powiadomienia wnoszącego odwołanie o tym, że zawieszenie wypłaty zostało faktycznie dokonane, ta odpowiedź nie była w żadnym razie jedyną okolicznością braną pod uwagę przez Sąd w celu rozstrzygnięcia kwestii dopuszczalności skargi. Uwzględnił on również odpowiedź przedstawioną przez C. Ripę di Meanę oraz, w szczególności, jak wynika z pkt 28 zaskarżonego postanowienia, wyciąg z rachunku bankowego z dnia 1 marca 2001 r., który wnoszący odwołanie mu przekazał, z którego wynika jasno, że na rachunek wnoszącego odwołanie nie wpłynęło świadczenie emerytalne byłego posła do Parlamentu za luty 2001 r.
- 32 W tych okolicznościach należy oddalić argumentację wnoszącego odwołanie, jakoby Sąd oparł swe przekonanie na niekompletnej odpowiedzi Parlamentu na pytania skierowane do niego przez Sąd Pierwszej Instancji.
- 33 Zarzut pierwszy należy zatem oddalić jako oczywiście bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego

- 34 W zarzucie drugim, który składa się z dwóch części, C. Ripa di Meana podnosi, że prawo do obrony zostało naruszone w związku z tym, że Sąd — z jednej strony — orzekł bezpośrednio co do zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Parlament, nie dając stronom możliwości przedstawienia uzupełniających uwag na piśmie ani przejścia do ustnego etapu postępowania oraz — z drugiej strony — nie uwzględniając odpowiedzi przedstawionych przez niego na pytania skierowane przez

Sąd. W tym zakresie C. Ripa di Meana podnosi w szczególności, że Sąd nie uwzględnił okoliczności, iż z powodu poważnych problemów wzrokowych w czasie rekonwalescencji w swoim domu w Montecastello di Vibio mógł on dowiedzieć się o swoim wyciągu z rachunku bankowego z dnia 1 marca 2001 r., przesłanym na jego adres zamieszkania w Rzymie, dopiero w pierwszych dniach kwietnia tego samego roku.

35 W odniesieniu do pierwszej części tego zarzutu należy — po pierwsze — przypomnieć, że na podstawie art. 114 § 1–3 regulaminu Sądu jeśli strona wnosi o stwierdzenie przez Sąd niedopuszczalności skargi, niewłaściwości sądu lub o rozstrzygnięcie kwestii incydentalnej bez rozpatrywania istoty sprawy, Prezes Sądu wyznacza termin, w którym strona przeciwna może przedstawić na piśmie swoje zarzuty i żądania, natomiast pozostała część postępowania w przedmiocie wniosku odbywa się ustnie, jeżeli Sąd nie zadecyduje inaczej. Z przepisu tego wynika jasno, że Sąd nie ma obowiązku przeprowadzania rozprawy. Sąd mógł zatem w niniejszym przypadku orzec w przedmiocie zarzutu podniesionego przez Parlament, nie rozpoczynając procedury ustnej, skoro uznał, że ma wystarczającą wiedzę na podstawie akt oraz w szczególności na podstawie odpowiedzi przedstawionych na pytania na piśmie, które uznał za użyteczne skierować do stron.

36 Co do elementu zarzutu wnoszącego odwołanie dotyczącego tego, że zasada kontrydiktoryjności nie była przestrzegana, ponieważ wnoszący odwołanie nie miał możliwości zajęcia stanowiska wobec odpowiedzi przedstawionej przez Parlament na pytania skierowane przez Sąd, to taki element zarzutu nie może zostać uwzględniony w niniejszym przypadku. Pozostawiając na uboczu odpowiedź – która różni strony – w kwestii, czy C. Ripa di Meana miał możliwość omówienia przed Sądem odpowiedzi udzielone na pytania skierowane do Parlamentu, czy też nie, ewentualne nieprzestrzeganie zasady kontrydiktoryjności nie zmieniloby w każdym razie wyniku sporu. Jak wynika bowiem z pkt 28 zaskarżonego postanowienia, Sąd oparł swoją ocenę na odpowiedziach stron na pytania skierowane przez niego wyłącznie w tym zakresie, w jakim świadczyły one o tym, że decyzja z dnia 26 stycznia 2001 r. została natychmiast wprowadzona w życie przez Parlament. Natomiast kwestia, kiedy C. Ripa di Meana został rzeczywiście poinformowany o faktycznym zawieszeniu świadczenia emerytalnego, którego był beneficjentem, nie została w ogóle uwzględniona w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

- 37 W tych okolicznościach element zarzutu dotyczący naruszenia zasady kontrykcyjności należy oddalić jako nieistotny dla sprawy.
- 38 Tę pierwszą część zarzutu drugiego należy oddalić jako oczywiście bezzasadną.
- 39 Co do drugiej części zarzutu drugiego dotyczącej nieuwzględnienia przez Sąd okoliczności, iż stan zdrowia wnoszącego odwołanie uniemożliwił mu zapoznanie się z wyciągiem z rachunku bankowego z dnia 1 marca 2001 r. przed kwietniem tego samego roku, pokrywa się ona w znacznym stopniu z zarzutem czwartym i stąd zostanie zbadana łącznie z nim.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

- 40 W drodze zarzutu trzeciego C. Ripa di Meana kwestionuje kwalifikację prawną pism z dnia 26 stycznia i 26 marca 2001 r. dokonaną przez Sąd.
- 41 Co do pisma z dnia 26 stycznia 2001 r. C. Ripa di Meana kwestionuje jego charakter decyzyjny, zważywszy z jednej strony na ogólne sformułowania użyte w tym piśmie przez Parlament oraz z drugiej strony na to, że badanie jego akt nie było jeszcze zakończone, gdyż miał on dostarczyć Parlamentowi informacje uzupełniające dotyczące daty swojego wyboru na radnego do rady regionalnej Umbrii.

- 42 Co do pisma z dnia 26 marca 2001 r. C. Ripa di Meana kwestionuje, jakoby miało ono charakter wyłącznie potwierdzający, gdyż zawierało ono kilka nowych elementów w porównaniu z pismem z dnia 26 stycznia 2001 r. oraz poprzedzało ponowne zbadanie jego sytuacji w następstwie pisma, jakie wystosował do Parlamentu w dniu 15 marca 2001 r.
- 43 W tym zakresie należy od razu oddalić twierdzenie wnoszącego odwołanie, jakoby pismo z dnia 26 stycznia 2001 r. nie mogło być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności w związku z tym, że miało ono jedynie charakter tymczasowy. Sąd mógł jednak uznać, nie naruszając prawa, że zarówno ze sformułowań użytych w tym piśmie, przywołanym w pkt 6 niniejszego postanowienia, jak i z motywów przytoczonych przez Parlament, że faktycznie postanowił on zawiesić wypłatę świadczenia emerytalnego wnoszącego odwołanie z uwagi na jego wybór na radnego, podczas gdy prośba o informacje skierowana do C. Ripy di Meany miała jedynie na celu umożliwienie obliczenia kwoty świadczenia emerytalnego, które zostało mu nienależnie wypłacone od dnia jego wyboru na radnego do rady regionalnej Umbrii.
- 44 Co do twierdzenia wnoszącego odwołanie, iż dopuszczalność jego skargi powinna być zostać uznana przez Sąd, ponieważ pismo z dnia 26 marca 2001 r. było pozbawione charakteru potwierdzającego, jest bezsporne, że żaden z elementów podnoszonych przez C. Ripę di Meanę na poparcie takiego twierdzenia nie jest w stanie zakwestionować wniosków Sądu w tym zakresie.
- 45 I tak, co do odwołania dokonanego przez Parlament do praktyki włoskiej izby deputowanych oraz zamiaru władz politycznych uniknięcia kumulacji świadczenia emerytalnego posła lub radnego z dietami związanymi z wykonywaniem mandatu posła lub radnego, to nie zawiera ono ewidentnie żadnego nowego elementu w porównaniu z pismem z dnia 26 stycznia 2001 r., które w pierwszych słowach zwraca uwagę C. Ripy di Meany na przepisy art. 12 rozporządzenia w sprawie emerytur, dołączonego do tego pisma, które przewiduje wyraźnie zawieszenie

wypłaty emerytury podczas wykonywania mandatu, czy to posła do parlamentu krajowego lub Parlamentu Europejskiego, czy radnego.

46 Co więcej, powiadomienie wnoszącego odwołanie o tym, że wypłata jego świadczenia emerytalnego została faktycznie zawieszona, należy postrzegać, jak to zresztą potwierdza również brzmienie pisma z dnia 26 marca 2001 r., jako powiadomienie dokonane wyłącznie w celach informacyjnych w odpowiedzi na pismo zainteresowanego z dnia 15 marca 2001 r. W żadnym razie jednak takie powiadomienie nie może być uznane za nowy element w porównaniu z pismem z dnia 26 stycznia 2001 r., gdyż to ostatnie wspominało jednoznacznie o zawieszeniu wypłaty przez Parlament świadczenia emerytalnego wnoszącego odwołanie.

47 Wreszcie co do argumentu wnoszącego odwołanie, iż pismo z dnia 26 marca 2001 r. było poprzedzone ponownym zbadaniem jego sytuacji, ponieważ w następstwie pisma, które skierował on w dniu 15 marca 2001 r. do Parlamentu, Parlament uznał niekompletny charakter włoskiego rozporządzenia w sprawie emerytur, należy stwierdzić, że uznanie to odnosi się jedynie do braku odesłania do mandatu radnego w przypadku ponownego ustalenia praw do emerytury na koniec tego mandatu. W niniejszym przypadku jednak spór nie dotyczy ponownego ustalenia praw do emerytury, lecz zawieszenia tych praw w związku z wyborem byłego posła do Parlamentu Europejskiego na radnego do rady regionalnej.

48 Z powyższych względów należy oddalić zarzut trzeci jako oczywiście bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego

- 49 W drodze zarzutu czwartego, który powtarza w szerokim zakresie zastrzeżenia przedstawione w drugiej części zarzutu drugiego, C. Ripa di Meana twierdzi dodatkowo, iż na wypadek gdyby Trybunał orzekł, że pismo z dnia 26 marca 2001 r. posiada charakter potwierdzający, to w każdym razie powinien on uchylić zaskarżone postanowienie z uwagi na to, że Sąd nie zastosował orzecznictwa wspólnotowego dotyczącego usprawiedliwionego błędu. Wnoszący odwołanie utrzymuje w tym zakresie, że przesłanki zastosowania tego orzecznictwa wystąpiły w niniejszym przypadku, gdyż — po pierwsze — pismo z dnia 26 stycznia 2001 r. stanowi pismo tymczasowe i że oczekiwał on w dobrej wierze, że kwestia analogicznego zastosowania art. 12 rozporządzenia w sprawie emerytur będzie stanowiąc przedmiot wymiany stanowisk stron. Po drugie, jego problemy ze wzrokiem przeszkodziły mu w wykonywaniu jakichkolwiek „czynności wizualnych” w lutym i w marcu 2001 r., tak iż dopiero w pierwszych dniach kwietnia 2001 r. mógł zaznajomić się z wyciągiem z rachunku bankowego z dnia 1 marca 2001 r., który wskazywał, że służby Parlamentu zaprzestały wypłacać świadczenie emerytalne, które pobierał on jako były poseł do Parlamentu Europejskiego.
- 50 W tym zakresie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zainteresowany może w wyjątkowych okolicznościach powołać się na usprawiedliwiony błąd w celu uniknięcia prekluzji, której podlega wniesienie skargi o stwierdzenie nieważności, w szczególności jeśli zachowanie instytucji, która wydała zaskarżony akt, samo w sobie lub w decydującym stopniu mogło spowodować wprowadzenie w błąd zainteresowanego działającego w dobrej wierze i dochowującego staranności wymaganej od przeczornej osoby (zob. podobnie w szczególności wyrok z dnia 15 grudnia 1994 r. w sprawie C-195/91 P Bayer przeciwko Komisji, Rec. str. I-5619, pkt 26, oraz wyrok z dnia 15 maja 2003 r. w sprawie C-193/01 P Pitsiorlas przeciwko Radzie i EBC, Rec. str. I-4837, pkt 24). W niniejszym przypadku jednak wydaje się oczywiste, że C. Ripa di Meana nie znalazł się w takiej wyjątkowej sytuacji i nie może przekonywająco powoływać się na wyżej powołane orzecznictwo, gdyż żadna z przesłanek wymaganych do tego, aby można było powołać się na usprawiedliwiony błąd, nie została spełniona w niniejszym przypadku.

- 51 Z jednej strony bowiem C. Ripa di Meana bezzasadnie zarzuca Parlamentowi zachowanie, które mogło spowodować wprowadzenie go w błąd w związku z rzeczywistym charakterem pisma z dnia 26 stycznia 2001 r., gdyż — jak zostało to podniesione w pkt 43 niniejszego postanowienia — sformułowania użyte w tym piśmie wskazują jasno zarówno na decyzję tej instytucji o faktycznym zawieszeniu wypłaty świadczenia emerytalnego wnoszącego odwołanie, jak i na uzasadnienie tego zawieszenia.
- 52 Z drugiej strony akta sprawy przedłożone Trybunałowi pozostawiają również wątpliwości co do staranności dochowanej przez wnoszącego odwołanie w niniejszym przypadku, gdyż wprawdzie w dniu 31 stycznia 2001 r. potwierdził on odbiór pisma z dnia 26 stycznia 2001 r., jednakże zareagował na nie dopiero w dniu 15 marca 2001 r., wysyłając do Parlamentu pismo, w którym wyraził swoje zdziwienie z powodu decyzji Parlamentu o zawieszeniu wypłaty jego świadczenia emerytalnego i dopiero w dniu 12 czerwca wniósł skargę do Sądu Pierwszej Instancji.
- 53 Ponadto odnośnie do argumentu C. Ripy di Meany, jakoby nie był on w stanie wykonać jakiegokolwiek „czynności wizualnej” w lutym i w marcu 2001 r. i mógł zaznajomić się ze swoim wyciągiem z rachunku bankowego z dnia 1 marca 2001 r. dopiero w pierwszych dniach kwietnia tego roku, to zaprzecza temu fakt, iż wnoszący odwołanie sam skierował pismo do Parlamentu w dniu 15 marca 2001 r., czyli w okresie, w którym — jak podnosi — dotknęły go poważne problemy wzrokowe uniemożliwiające mu wykonywanie „jakiegokolwiek czynności wizualnej”.
- 54 Zważywszy na powyższe, należy zatem oddalić drugą część zarzutu drugiego, jak również zarzut czwarty jako oczywiście bezzasadne.

- 55 W związku z tym, że cztery zarzuty podnoszone przez C. Ripę di Meanę na poparcie jego odwołania są oczywiście bezzasadne, odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 56 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Parlament wniósł o obciążenie C. Ripy di Meany kosztami postępowania, a ten przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) postanawia:

- 1) **Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) **C. Ripa di Meana zostaje obciążony kosztami postępowania.**

Podpisy